

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач (ка) ступеня доктора філософії Хуан Тайлун,
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))
1986 року народження, громадянин (ка) КНР,
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))
освіта вища: закінчив (ла) у 2022 році Національна музична академія України імені
П. І. Чайковського
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю (спеціальностями) Музичне мистецтво
(за дипломом)

працює аспірантом в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка,
(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)
виконав (ла) акредитовану освітньо-наукову програму Музичне мистецтво.
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Міністерства освіти і науки України,
м. Суми від «02» березня 2026 року № 116
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради – Олександра СТАХЕВИЧА, доктора мистецтвознавства,
професора, професора кафедри музикознавства та
культурології Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Рецензентів - (власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
Андрія ЄРЬОМЕНКА, кандидата мистецтвознавства, доцента,
завідувача кафедри музичного мистецтва Сумського
державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
Вікторії ГУРИ, кандидата педагогічних наук, старшого
викладача кафедри музикознавства та культурології Сумського
державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Офіційних опонентів - (власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
Ірини КОПОВАЛОВОЇ, доктора мистецтвознавства, професора,
завідувача кафедри теорії та історії музики Харківської
державної академії культури
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
Олексія РАЛЮ, кандидата мистецтвознавства, доцента,
доцента кафедри духових та ударних інструментів Одеської
національної музичної академії ім. А. В. Нежданової

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)
на засіданні «08» квітня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора
філософії з галузі знань 02 Культура та мистецтво
(галузь знань)

Хуан Тайлун
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)
на підставі публічного захисту дисертації «Специфіка ритму в китайській традиційній
інструментальній музиці»
(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями) 025 Музичне мистецтво
(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у (в) Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка Міністерства освіти і науки України, м. Суми

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Олена УСТИМЕНКО-КОСОРИЧ, кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту культури та мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. У процесі наукового пошуку автором було осмислено специфіку ритму в традиційній інструментальній музиці Китаю в контексті історико-культурних особливостей розвитку музичного мистецтва країни. Вперше розглянуто китайське традиційне інструментальне мистецтво з огляду на специфіку ритму в ньому як об'єкта всебічного історико-теоретичного аналізу; висвітлено синтез китайських національних традицій зі світовим музичним досвідом шляхом стилістичного аналізу взірців китайської традиційної інструментальної музики; з'ясовано взаємозв'язок китайської та європейської інструментальної музики в контексті інтеграції; схарактеризовано китайський музичний традиційний інструментарій як чинник реалізації засобів музичної виразності у виконавській практиці; введено до наукового обігу маловідомі зразки китайської традиційної інструментальної музики. Уточнено наукові положення щодо історико-культурних та жанрово-стильових особливостей китайської традиційної інструментальної музики. Подальшого розвитку набули наукові уявлення про специфіку ритму в традиційній інструментальній музиці Китаю; виконавські підходи щодо використання засобів музичної виразності, у тому числі ритму в китайській традиційній інструментальній музиці. Дисертація оформлена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами). Загальний обсяг дисертаційної роботи викладений на 205 сторінках, у тому числі 180 сторінок основного тексту, що відповідає встановленому освітньо-науковою програмою «Музичне мистецтво» Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка максимальному та мінімальному обсягам основного тексту дисертації.

Здобувач має 7 наукових одноосібних публікацій за темою дисертації, із яких 3 статті в наукових фахових виданнях України, 4 праці апробаційного характеру. Список публікацій здобувача за темою дисертації:

1. Хуан Тайлун. Особливості китайської традиційної музики. *Fine Art and Culture Studies*. 2024. № 5. С. 93–99. <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/2017/1899>
2. Хуан Тайлун. Китайська інструментальна музика: історико теоретичний дискурс. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 79. Том 2. С. 136–142. https://aphn-journal.in.ua/archive/79_2024/part_2/22.pdf

3. Хуан Тайлун. Струнний інструмент янцінь у концерті «Роздуми про місто» Лю Ханлі. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 4. С. 418 – 421. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/51154/1/O_Katsalap_Visnyk_NAKKKiM_4_2024_FMMiH.pdf

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Олександр СТАХЕВИЧ, д.мист., професор, професор кафедри музикознавства та культурології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

«І дозвольте мені висловити декілька прикінцевих констатацій, які є обов'язковими для оцінки та узагальнити наш процес захисту дисертації. Всі відгуки і рецензії підкреслюють високий рівень та професіоналізм самої дисертації. Тема дисертації є вагомим і складним, актуальним, цінним, з високим і рівнем новизни. Створюється концепція універсальної категорії ритму, як з одного боку структурно утворюючого елементу, а з іншого, як символічного чинника з історичним досвідом, соціальною практикою, ритуальними функціями музики даного етносу.

Використовується досить широка база дослідження, китайське традиційне інструментальне мистецтво, історико-теоретичний шлях розвитку, синтез національних традицій та світового музичного досвіду. Отож, дисертація заслуговує на високу оцінку в процесі захисту, відповідає положенням, які пред'являються і вимогам Міністерства до щодо кандидатської дисертації доктора філософії. Тому я також підтримую цю дисертацію і буду голосувати за».

Зауважень немає.

Андрій ЄРЬОМЕНКО, кан.мист., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

«У сучасному музикознавстві спостерігається зростання інтересу до позаєвропейських музичних культур, зокрема до традиційної музики Китаю, яка вирізняється глибокою історичною тяглістю та своєрідною художньою системою. Дослідження ритмічної організації, як однієї з ключових складових музичної мови, є надзвичайно важливим для розуміння специфіки цієї культури.

Автор дисертації продемонстрував високий рівень теоретичної підготовки, ґрунтовне знання вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, а також вміння критично осмислювати існуючі підходи до аналізу музичного ритму.

Особливої уваги заслуговує системний підхід до вивчення ритмічних структур у китайській традиційній інструментальній музиці, що дозволило виявити їхні характерні особливості та закономірності функціонування.

У роботі переконливо розкрито специфіку метроритмічної організації, роль циклічності, варіативності та імпровізаційності у формуванні музичної культури. Важливим здобутком є також аналіз взаємозв'язку ритму з жанровими особливостями, що значно поглиблює розуміння художньої природи китайської традиційної музики.

Слід відзначити чітку логіку викладу матеріалу, аргументованість висновків, належний рівень наукового стилю та коректність використання термінології.

Разом з тим, як і будь-яке ґрунтовне дослідження, робота відкриває перспективи для подальших наукових пошуків, зокрема у напрямі порівняльного аналізу ритмічних систем різних культур.

Загалом дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам МОН України до дисертаційних робіт, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії PhD галузі знань 025 Музичне мистецтво. Я буду підтримувати цю роботу. Дякую за увагу».

Зауважень немає.

Вікторія ГУРА, к.п.н., старший викладач кафедри музикознавства та культурології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

«Хотілося би ще сказати, що кваліфікаційна наукова праця Хуан Тайлун, яка розкриває особливості китайської інструментальної музики в історичному ракурсі є ґрунтовною. Також має добре сформований науковий апарат, комплексне використання різних підходів, методів і має, звичайно, беззаперечну наукову новизну. Тема дисертації достатньо унікальна. Я про це вже згадувала, тому має значні ресурси, резерви щодо подальшого вивчення народнопісенної творчості Китаю, зокрема проблематики щодо специфіки ритму, його особливостей, а також можливостей впровадження в сучасну виконавську практику.

Новітнім і привабливим є матеріал дослідження, а саме використання творчості китайських композиторів, причому маловідомих зразків традиційної інструментальної музики. Хуан Тайлун у своєму науковому дослідженні, я би сказала, досить глибоко і повно здійснює компаративний аналіз музичних творів з точки зору взаємодії ефекту візуалізації звуку і, так би мовити, озвучування письма. І таким чином ми маємо досить цікаве поєднання міжмистецької комунікації, коли каліграфія стає посередником між розмаїттям різних художніх стилів, історичних епох, жанрів, культурних кодів. І, на мою думку, це унікальний, винятковий випадок в українському мистецтвознавстві.

Також не менш цікаве доведення з наукової точки зору в контексті інтеграції про взаємозалежність китайської та європейської інструментальної музики. Це про дуальність культур Схід-Захід, про який я також згадувала.

Ну і, звичайно, безсумнівно є практична цінність роботи. Тому дисертаційне дослідження, на мою думку, надзвичайно цінне для музикознавчої думки, взагалі науки.

Відповідає всім вимогам до кваліфікаційних праць такого рівня, має гарні апробаційні результати. За темою дисертації опубліковано 7 одноосібних публікацій, фахові статті, матеріали міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Тому я дякую за роботу і буду підтримувати це дослідження. Дякую».

Зауважень немає.

Ірина КОНОВАЛОВА, д-р мист., професор, завідувач кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури.

«Шановні колеги, я думаю, що той контекст обговорення, той спектр питань, які розглядалися в ході виступів рецензентів, опонентів, голови, він переконливо засвідчує, що робота дійсно відбулася, є цікавою, обґрунтованою і новаторською в багатьох ракурсах. Не повторюючи ті положення, які вже я зазначала в своєму відгуку, хочу сказати, що ця робота накреслює широкі перспективи в плані розгортання нових концепт у вивченні і китайської інструментальної, перш за все музики, яка для нас є тераінкогніта, тому що більше зосереджене вивчення на сфері оперної традиції Китаю, хоча в інструментальному плані є безумовні прориви в аспекті дослідження фортепіанної сфери. Питання інструментальної музики в сенсі вивчення ритму ще не поставало акцентованим і спеціальним вектором дослідження.

Хочу сказати, що загалом звернення до категорії ритму, як категорії естетики, як категорії мистецтвознавства, само по собі вже є досить значимим явищем, і певним проривом у світлі дослідження на китайському матеріалі. Ця робота відкриває широкі перспективи щодо нових ракурсів бачення китайського музичного мистецтва, яке все більше для нас стає таким спорідненим і цікавим в плані різноманітного висвітлення.

Безумовно робота засвідчує різні аспекти вивчення проблематики. Різноманітно розкриваються тут питання традицій і новаторства і, навіть, зосередженість ракурсу розгляду на слові «традиційні інструменти» теж заслуговує особливої уваги і викликає, особисто у мене, питання щодо категорії традиції в її сучасному розумінні і екстраполяції на китайське музичне мистецтво.

Тому, враховуючи якість написання тексту; ті проблемні аспекти, які в ньому зазначені; методологічний простір, застосований вдало і доцільно до питань, що розглядаються; чіткість викладу музикознавчої думки; широкі перспективи погляду і, такий ракурс, який я раніше не зазначала, але дуже важливий, тобто здійснене дисертантом дослідження традиційних музичних інструментів має широкий спектр проблем, зокрема в сфері етноорганології, засвідчує про дійсно глибоке наукове дослідження, яке виконане на відповідному рівні, відповідає тим вимогам Міністерства освіти і науки, які висуваються до подібних кваліфікаційних праць, і накреслює широкі нові вектори для наукового дослідження. Тому я буду безумовно голосувати за цю роботу, її усіяко підтримую і хочу привітати і кафедру, на якій виконувалась ця робота, і наукового керівника з такою потужною розробкою, яка, безумовно буде мати позитивні наслідки у майбутньому. Дякую за увагу».

Зауваження наведено у відгуку офіційного опонента. Здобувач надав вичерпні відповіді.

Олексій РАЛЮ, канд. мист., доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової.

«Мій короткий виступ - це, по суті, невеликі ремарки щодо представлених положень у означеному дисертаційному дослідженні. Вони порушують два аспекти:

1. Виконавська практика. Загальновідомо, що українські виконавці, як які виховані в кращих традиціях західноєвропейської музичної культури, в сучасному глобальному світі, їх як концертний, так і педагогічний репертуар найчастіше виходять за межі означеної традиції. Як наслідок, музиканти стикаються з великою проблемою, виконавською інтерпретацією, як народної традиційної, так і професійної академічної музики народів Азії. Кожен з них, що представляє цей регіон, у свою чергу, має свої глибини мотиви формування та становлення музичної культури, що безсумнівно впливає в першу чергу на філософське естетичне підґрунтя, інтонацію, ритм, стиль музичних інструментів, специфічні особливості звуковидобування і багато іншого. У зв'язку з цим матеріали дисертаційного дослідження загалом і зокрема розділи 1.1, 1.2, 2.2, 3.1 вельми актуальні та мають практичне значення для вітчизняних виконавців, які зможуть привідкрити для себе завісу уявлень про традиційну музику Китаю як соціокультурне явище та китайське традиційне інструментальне мистецтво.

2. Друга ремарка. Наслідок особистих спостережень з багаторічної педагогічної практики та участі у творчо організаційних та контрольних заходах, а саме: академконцертах та іспитах, а також участь в якості члена журі різноманітних конкурсів. Досить часто у процесі обговорення концертного виступу порушується питання або ритму, або ритмічності виконавця. І тут ми стикаємось з відсутністю єдності в наукових підходах до трактування категорії ритми. Як правило, на цих обговореннях ми стикаємось з вузьким розумінням музичного ритму, який визначається як співвідношення тривалості звуків. Хуан Тайлун у своєму дисертаційному дослідженні представляє також широке розуміння музичного ритму, а саме він надає три складові системи ритмічної організації. Перший - ритмічний малюнок, другий - метр, третій - темп. Такий системний підхід до вирішення ритмічної організації музичного твору, на мою думку, є прогресивним і відповідає сучасним уявленням про багаторівневу природу музичного часу.

Також хочу звернути увагу на те, що робота є добре структурованою. Стиль викладу наукових положень, матеріалів дослідження та висновків є зрозумілим та доступним для сприйняття.

Основні положення дисертаційного дослідження відзначаються науковою новизною та пройшли належну апробацію на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. У зв'язку з цим вважаю, що дисертація Хуан Тайлун цілком заслуговує на підтримку». Зауваження наведено у відгуку офіційного опонента. Здобувач надав повні відповіді.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Хуан Тайлун

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура та мистецтво

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 025 Музичне мистецтво

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Олександр СТАХЕВИЧ

(власне ім'я та прізвище)

